

Obligatorisk oppgave – LING 2104 – H14

Besvarelsen skal være på 2–4 sider, med halvannen linjeavstand. Den skal leveres innen onsdag 8. oktober kl. 16.00, enten til faglærer på forelesning, eller i innleveringsmappe på fronter.

Bakgrunn: Grunnleggende setningsstruktur i engdewu¹

Den grunnleggende setningsstrukturen i engdewu er som følger: En intransitiv setning har en intransitiv verbform som lisensierer ett kjerneargument, 'subjekt'. Når subjektet forekommer som en nomenfrase, opptrer denne alltid preverbalt, jf. (1) a. og b. Da er det samtidig ingen subjektmarkering på verbet. Hvis det derimot ikke er noen subjektfrase i setningen, er subjektet markert på verbet som et suffiks, jf. (2) a. – med mindre det viser til en referent i tredjeperson: Da er det umarkert, jf. (2) b.

- (1) a. [Kälakiso kââ]_S i-vötemölü,
barn her PFV-vente
'Barnet ventet ...'
- b. [Pita]_S tü-ke.
Peter IPFV-syng
'Peter synger.'
- (2) a. Tü-tave-gâ.
IPFV-være.syk-1AUG.S/A
'Vi er syke.'
- b. Tü-tave.
IPFV-være.syk
'Han/hun er syk.'

En transitiv setning har en transitiv verbform som lisensierer to kjerneargumenter, 'subjekt' og 'objekt'. En nomenfrase med subjektfunksjon kan forekomme både preverbalt og postverbalt, hvor sistnevnte er den morfologisk minst markerte. I slike tilfeller er det ingen subjektmarkering på verbet, jf (3) a. og b.

¹ De følgende glosser er benyttet i oppgaven: 1 første person, 2 andre person, 3 tredje person, A transitivt subjekt, AUG augmentert (≈ flertall), CONT kontinuativ (aspekt-formativ som markerer at en handling er pågående) COS change-of-state (aspekt-formativ som markerer en overgang, ofte ved avslutning, av en hendelse), IPFV imperfektiv, MIN minimal (≈ entall), O transitivt objekt, PFV perfektiv, S intransitivt subjekt

- (3) a. [Nöwe kââ]_O i-vyei-pe [Luk]_A.
 dør der PFV-åpne-ut Luke
 ‘Luke åpnet døren.’
- b. [Di kä kuli]_O i-nibi [Pita]_A.
 en her hund PFV-drepe Peter
 ‘Peter drepte en hund.’

Hvis subjektfrasen derimot er preverbal, jf. (4) a., eller hvis den ikke er til stede i det hele tatt, jf. (4) b., så er subjekt markert på verbet gjennom et suffiks. *Merk at en viktig forskjell fra intransitive setninger er at det finnes subjektsuffikser også for tredjeperson, som vist i a.*

- (4) a. [Pita]_A i-nibi-e [kä kuli]_O.
 P. PFV-drepe-3MIN.A her hund
 ‘Peter drepte en hund.’
- b. [nëgaa [tömöta kââ]_O i-tavyei-pe-pme-mi].
 da krok der PFV-ta-ut-COS-1MIN.S/A
 ‘da har jeg løsnet kroken.’

Legg også merke til at mens subjektetfrasene vanligvis er bestemte for alle disse transitive setningene, så kan en objektfrase forekomme som både ubestemt og bestemt.

Oppgave:

Det finnes en tredje verbal setningstype i engdewu. I disse setningene har verbrotta et prefiks (*v*)*ö*-. I tillegg kan det forekomme to overte argumenter, en subjektfrase som alltid forekommer preverbalt og en objektfrase som følger direkte etter verbet. Hvis det ikke er noe overt subjektargument i setningen, så er subjekt markert gjennom et suffiks på verbet – unntaket her er ved tredje person: Denne setningstypen følger intransitivt mønster med tanke på personmarkering, og det finnes ikke noe suffiks for tredjeperson. Objektet består som regel av et nakent substantiv og det denoterer en generisk referent.

- (5) a. Pita da tü-vö-dü nowi.
 Peter CONT IPFV-?-skvise lus
 ‘Peter skviser lus.’
- b. Ta-ö-nibi poi.
 IPFV-?-drepe gris
 ‘De dreper griser.’

- (6) a. Tü-vö-ve-i tekato ëvë.
IPFV-?-flette-1MIN.S/A kurv alltid
‘Jeg fletter alltid kurver.’
- b. Tü-vö-ve-a tekato ëvë.
IPFV-?-flette-2MIN.S/A kurv alltid
‘Du fletter alltid kurver.’

Hva slags grammatisk operasjon vil du si at denne setningstypen gjør, sett i lys av det du har lært om ulike transitivetsoperasjoner (som passiv, antipassiv, applikativ, m.fl.)? Gi argumenter for svaret ditt (eventuelt svarene, om du kan komme på flere mulige analyser).